

Výroční zpráva Nádraží Náměšť z. s. za rok 2019

Vznik spolku Nádraží Náměšť z. s. navazuje na aktivitu záchrany nádražní budovy v Náměšti na Hané, tato aktivita vznikla na počátku roku 2017. Spolek vznikl 4. 3. 2019, krátce po jeho vzniku byla demolice zrušena. Zakládajících členů spolku bylo 11, postupně se rozrostl na 16, v současné době po úmrtí jednoho člena je nás 15.

Městys Náměšť na Hané leží na soutoku říčky Šumice a potoka Baběnce 14 km západně od Olomouce, 12 km jižně od Litovle a 16 km severně od Prostějova na úpatí Dražanské vrchoviny. První písemná zmínka pochází z roku 1141. Náměšť byla v roce 1319 povýšena na městečko, celou dobu historie byla přirozeným centrem okolí. V Náměšti je tzv. Dolní zámek (původně tvrz) a novější horní zámek, u horního zámku je pak zřícenina středověkého hradu. Obcí prochází železniční trať Olomouc – Čelechovice dnes rozdělena na tratě Olomouc – Drahanovice č. 309 a trať Červenka – Prostějov č. 307. Náměšťský zámek navštíví ročně kolem 30 000 návštěvníků.

Historie trati a nádraží

První parostrojní železnice byla do Olomouce přivedena v roce 1841 a to Severní dráha císaře Ferdinanda. Trať do Olomouce byla odbočkou z hlavní trasy Vídeň – Bochnia. Další pokračování železnice z Olomouce bylo postaveno v roce 1845, kdy byla zprovozněna Severní státní dráha do Prahy. Následovala trať z Brna přes Nezamyslice, Prostějov a Olomouc do Šternberka. Trať z Olomouce do Opavy byla zprovozněna v roce 1872. Vznik místní dráhy Olomouc – Čelechovice je spjat s úsilím rakouské vlády zabezpečit pod tlakem místního kapitálu regionální a místní dopravní potřeba vedlejšími drahami. V roce 1873 byl vypracován návrh zákona, jimž měla být výstavba místních drah urychlena. Po bouřlivých jednáních byl tento zákon schválen 25. května 1880 a vyšel pod číslem 56 Říšského zákoníku. Tento zákon zaktivizoval po roce 1880 ve stavbě místních drah společnosti starší a také vedl k založení nových společností. Jednou z nových společností byla ustanovena na jaře roku 1880 v Praze a jmenovala se Österreichische Lokal – Eisenbahn Gesellschaft (Rakouská společnost místních drah se zkratkou ÖLEG). Kolejiště místní dráhy u olomouckého hlavního nádraží Tato společnost projevila zájem o stavbu a provoz místní dráhy Olomouc – Čelechovice. Počátkem roku 1881 společnost podala žádost o povolení stavby pro místní dráhu z Olomouce přes Hradisko, Řepčín, Horku, Skrbeň, Příkazy, Náměšť, Drahanovice, Velké Slatinice a dále přes Třepčín na kapli a odtud do Čelechovic. 22. 8. 1881 byla Rakouské společnosti místních drah udělena koncese a hned začaly vyměřovací práce. 30. 1. 1882 začalo oceňování pozemků potřebných pro stavbu. Konce března se také začalo se stavbou, nejdříve u Náměště a Drahanovic, 19. 4. Také u Olomouce. Počátkem prosince již byla dráha dohotovena a okolo 8. prosince na ni začal neoficiální provoz. Provoz na trati byl zahájen 4. 3. 1883, vzhledem k určitým technickým problémům v úseku Severním nádražím (dnešní Hlavní nádraží) a městským nádražím byl všeobecný provoz zahájen jen na úseku Olomouc město – Čelechovice. V plné míře byl provoz zahájen 1. 7. 1883.

Budova nádraží v Náměšti byla vystavěna v roce 1882. Jedná se o patrovou budovu z části podsklepenou. V podkroví jsou vybudovány místnosti vhodné k ubytování. Od roku 1894 byly na nádraží 4 koleje. V roce 1899 přistavěn sklad uhlí a toalety. V 70. letech 20. století přistavěn přístřešek. V roce 2004 začal na trati provoz podle předpisu D3. V roce 2005 sneseno kolejiště (zůstala pouze jedna kolej). V roce 2009 ukončen prodej jízdenek. Kolem roku 2012 odstěhování posledního nájemníka. V roce 2017 byl ubourán přístřešek postavený v 70. letech pro návštěvníky hanáckých slavností. Ve stejném roce vznikla iniciativa Zachraňme nádraží v Náměšti.

V počátku aktivita probíhala na Facebooku, postupně se o záchranu nádraží začala zajímat regionální média: MF Dnes, Český Rozhlas Olomouc, Česká televize, Olomoucký a Prostějovský deník. V roce 2019 se pak po několika schůzkách sešlo 11 místních občanů a byl založen spolek Nádraží Náměšť z. s.

Krátce po založení byla plánovaná demolice budovy zrušena.

Naše plány do budoucna

V přízemí plánujeme stylovou kavárnu a informace s obsluhou muzea. V patře by byla expozice týkající se historie trati Olomouce – Čelechovice – (Prostějov), Červenka – Litovel – Senice na Hané a Litovel – Mladeč a dále pak nerealizovaných tratí Vrbátky – Příkazy, Příkazy – Litovel a dalších. Dále by v expozici byla historie podniků ležících na trati nebo v jejím blízkém okolí (cukrovarny, sladovny nebo třeba Sigma Lutín). Samozřejmě by byly nostalgické jízdy, jarmarky či různé tematické výstavy v prostorách budovy. Cílem expozice je zpřístupnit lidem ze širokého okolí i vzdálenějších míst historii lokálek na Hané ale také podniků či vesnic v okolí, problematiku výstavby, informace o provozu či významných osobnostech regionu.

Sklad, který je přístupný z prostoru kolejiště kde je ovšem zničena rampa pro přístup do skladiště by byl po obnově rampy určen jako sál pro promítání, přednášky, autorská čtení a další akce. Sklepení pod skladem by pak sloužilo pro umístění modelového kolejiště. Menší sklep by sloužil pro uskladnění půjčovaných kol (předběžná domluva s Rekoxy).

Vedle skladiště je vyvýšený prostor s bezbariérovým přístupem (původně nájezdová rampa pro obsluhu skladu), který by byl využit pro letní zahrádku kavárny a také pro konání různých kulturních akcí (promítání filmů, drobné hudební produkce či autorská čtení), výhodou tohoto místa je, že je otočeno opačným směrem, než je zástavba obce, a tak by se velmi eliminoval jakýkoliv hluk z těchto akcí čímž by nebyl nikdo rušen.

První patro je dispozičně řešeno jako tři průchozí místnosti a čtvrtá jako chodba a sociální zařízení. V tomto patře by byla expozice historie dráhy a podniků v okolí. Jednotlivé místnosti by se daly využít i jako výstavní prostor pro krátkodobé výstavy různého druhu.

Půda by sloužila jako pronájem ubytování pro návštěvníky. V Náměšti je dlouhodobě nedostatek ubytovacích kapacit. Půda není ve stavu půdy, jak si ji většina lidí představuje (trámy, prach a pavučiny) ale je upravena jako podkrovní byt, lze ji tak bez větších investičních nákladů použít jako vhodné a cenově dostupné ubytování jak pro fanoušky železnice (z oken je výhled na trať vedoucí do Drahanovic i Senici) tak pro širokou veřejnost. Samozřejmě by byly poznávací víkendy, kdy by dotyčný přijel, ubytoval se v budově nádraží a našim průvodcem by byl proveden jak nádražím, tak dle výběru i okolím s výkladem o historii) jak třeba železnice, tak jednotlivých obcí či staveb)

Z nádraží chceme vybudovat místo pro setkávání jak místních, tak cizích návštěvníků a turistů. Naším cílem je také poukázat na historii Hané, průmyslu a plodin které se v této úrodné oblasti pěstovaly a pěstují. Postupně by po okolí vznikly i značené trasy po stopách jednotlivých plodin, výrobku, továren apod...

Náš projekt počítá s postupnou rekonstrukcí budovy do původního stavu z období výstavby dráhy a první republiky. Využitím budovy bychom chtěli podpořit turistický ruch v Náměšti a jeho okolí. Haná je ideální místo pro cyklistiku, právě z tohoto důvodu by byla na nádraží umístěna půjčovna kol.

Financování:

Naše financování probíhá z členských příspěvků, veřejné sbírky a také z portálu Darujme.cz.

Finanční prostředky z veřejné sbírky budou použity dle zákona pro účel, jenž je ve sbírce zapsán. Ostatní finanční prostředky využíváme jen pro provoz spolku a nákup propagačních materiálů pro informování o našich aktivitách a také pro odkup budovy.

Informování veřejnosti:

Informovanost veřejnosti o našich plánech probíhá v místních novinách, regionálním tisku [webu](#) a hlavně přes sociální sítě: [Facebook](#), [Twitter](#), [Instagram](#).

Nádraží Náměšť

Komenského 309

783 44 Náměšť na Hané

Účetní uzávěrka

Příjmy	
Provozní účet	5000,26 Kč
členské příspěvky	3300 Kč
prohlídka	1200 Kč
Počáteční vklad účet	500 Kč
jistina	0,26

Sbírkový účet	29 343,89 Kč
Pokladnička (vklad na účet)	9 742 Kč
Sbírka účet	19 601,89
Hotovost – členský příspěvek	200 Kč

Celkem příjmy: 34 344,15 Kč

Výdaje	
Účet provozní	3200,6 Kč
Poplatky za vedení účtu	1050 Kč
Placky	1960,6 Kč
Tisk	190 Kč

Účet sbírkový	621 Kč – poplatky za vedení účtu

Celkem výdaje: 3 821,6 Kč

Stav provozního účtu vedeného u ČSOB (287949562/0300) ke dni 31. 12. 2019 – 1799,66 Kč

Stav sbírkového účtu vedeného u ČSOB (288438887/0300) ke dni 31. 12. 2019 – 28 722,89 Kč

Martin Kašpar,

předseda Nádraží Náměšť z. s.

IČ: 079314165